

ISLAM I MUSLIMANI U NIGERIJU

Nigerija je zapadnoafrička zemlja površine 923.768 km², pa je po veličini 11. u svijetu. Nigerija je međutim daleko najmnogoljudnija zemlja u Africi, 133.881.703 stanovnika i deveta je u svijetu po broju stanovnika.

Islam u Nigeriji ima dugu i bogatu tradiciju. Dolazak islama u područje koje danas zovemo Nigerija, zabilježen je u petom stoljeću hidžre ili 9. Stoljeću n.e. Tada se to područje zvalo Hausa-Fulani ili zapadni Sudan. O širenju islama u Nigeriji pisali su muslimanski povjesničari, a među njima ponajviše Kalkašendi. Zaslugu za širenje islama među plemenima Kanu i Kacina imaju prije svega misionari egipatske dinastije Zahirija. Međutim poznati nigerijski islamski učenjak Šejh dr. Ebu Abdul-fettah Adelabu, poznat po nadimku *Šejh Afriki* tvrdi da su Nigerijci došli u dodir sa islamom još u prvom stoljeću za vrijeme osvajanja Sjeverne Afrike od strane Ukbe ibn Nafia, čiji su vojnici prelazili Saharu i dosezali današnju Nigeriju. Ukbe ibn Nafia (622-683) osvojio je Libiju, Tunis, Alžir i Maroko za vrijeme Umejidskih halifa Muavije i njegova sina Jezida. Šejh Afriki tvrdi da su muslimanski trgovci krenuli s vojskom Ukbe ibn Nafia i upoznali područje koje danas nazivamo Nigerijom.

Važno je zabilježiti da je širenje islama u Nigeriji bilo mirnim putem, a zahvalnost za to imaju trgovci-misionari iz pokrajine Mali i sjeverne Afrike. Muslimanski misionari su osnovali svoja trgovačka predstavništva u dvije pokrajine Kanu i Kacini i otuda odlazili na misionarske pohode u unutrašnjost. Muslimanski trgovci obučavali su domaće pučanstvo pismenosti i obaveznoj odjeći. Njihovo glavno oružje u misionarenju bio je moral koga je domaće stanovništvo visoko cijeno i zahvaljujući njemu najveći broj njih je prihvatio islam. Pored toga trgovci su ih poučavali trgovini i rukotvorinama i nužnim zanatima.

Islamizacija afričkog stanovništva išla je vrlo teško i sporo. Poganstvo koje su do tada prakticirali nije poznavalo abdest, namaz, post, i druge obveze. S druge strane izoterija, vradžbine, alkohol i druga nemoralna djela po učenju islama, u njihovim religijama su dopuštena. Isto također udaljenost ovih krajeva od islamske države, te manjak islamske uleme usporavali su islamizaciju koja je trajala skoro tri stoljeća.

Početak 19. stoljeća u narodu Hausa-Fulani pojavio se učeni čovjek, vjerski prvak po imenu šejh Osman dan Fedio koji je dobio nadimak *Sarkin muslimani* što u prijevodu znači *emir muslimana*. Uspio je ujediniti sve etničke skupine oko naroda Hausa-Fulani, koji su najveća etnička skupina muslimana u Nigeriji koji danas broje 19,880.626 članova. On je prihvativši islam nametnuo muslimanima mezheb Ehli sunne i mezheb Malikija, a svoju vladarsku moć temeljio je na trgovini sa

prekosaharskim Berberima. On je cijeli sjever Nigerije podvrgnuo kontroli naroda Fulani. Tako su ova dva mezheba akaidski i fikhski do danas ostali službeni mezhebi muslimana Nigerije. Između 45-50% stanovnika Nigerije su muslimani. Treba međutim istaći da u Nigeriji danas ima i ši'itska manjina koja živi u provinciji Sokoto. U Nigeriji djeluje i sekta Ahmedija koja je u zemlju došla s Englezima, koji su je rado preporučivali stanovnicima zemlje, a sve u cilju razbijanja islamskog jedinstva.

Godine 1856 počela je engleska kolonizacija. Te godine engleska je vojska okupirala velika priobalna područja Ana na jugu zemlje. Međutim engleska vojska nije uspjela okupirati sva područja jer su nekima od njih već vladali španjolski i portugalski trgovci i na njima osnovali svoje posjede. Godine 1861 okupirano je područje današnjeg Lagosa. U okupaciju područja današnje Nigerije uključila se i Francuska čije su snage došle sa sjevera i zapada dolinom rijeke Niger. Nakon dugotrajnih pregovora između Britanije i Francuske zemlja je podijeljena na dva dijela jug i sjever. Nakon toga u zemlju dolaze kršćanski misionari koji uspijevaju preostale pogane na jugu zemlje pokrstiti. Nigerija je dugo bila primjer multireligijske sloge između kršćana i muslimana sve dok nije izbio trogodišnji rat između sjevera i juga zemlje kada se područje Bijafre namjeravalo odcijepiti. Tada je došlo do strahovitog krvoprolića koje ni do danas s promjenjivim intenzitetom nije prestalo.

U Nigeriji djeluje i sufizam i to vrlo organiziran i djelotvoran. Zahvaljujući upravo sufizmu velika većina Nigerijaca je prihvatila islam. U Nigeriji djeluju dva sufijska mezheba i to Kadirije i Tidžanije. U zemlji ima desetke sufijskih džamija u kojima se organiziraju masovni zikrovi na koje znade doći i stotine tisuća ljudi i žena. Jezici kojim govore brojni etnički muslimani u Nigeriji prebogati su arapskim riječima što je dokaz dubokog ukorjenjenja islama u nigerijsko društvo. Veliki broj Nigerijaca organizirano odlazi na hadž svake godine. Također su poznati u Africi po tomu što se drže pet islamskih obveza.

Islamska ulema ima snažan utjecaj na nigerijsko društvo. Svako muslimansko pleme ima svoga *šejha* (starješinu) koji sudi sporove po šerijatu. Istraživači nigerijskog društva suglasni su da su ovi *šejhovi* svojom mudrom politikom uspjeli očuvati poredak i red u državi.

U Nigeriji trenutačno među muslimanima ima 26 etničkih skupina. Evo imena tih skupina i broja pripadnika svake od njih:

Broj	Ime naroda	Broj pripadnika
1	Hausa	19,880.626
2	Joruba	8,338.832
3	Kanuri-Yerwa	4,039.901
4	Fulani-Sokoto	2,211.792
5	Fulani-Haabe	2,205.150
6	Fulani-Bororo	1,952.558
7	Fulani-Adamawa	973.222

8	Fulani-Bauchi	700.459
9	Kanuri-Manga	616.806
10	Fulani-Igboro	519.901
11	Egba	418.030
12	Bade	309.235
13	Songhai	259.429
14	Shuwa	204.890
15	Bura	111.823
16	Igala	107.350
17	Zerma	76.913
18	Bariba	65.808
19	Esan	61.529
20	Gbari-istok	40.639
21	Gun	29.373
22	Tuarezi	23.442
23	Chamba Daka	17.546
24	Arapi, Sirijci, Somalijci	11.722
25	Maguzava	11.721
26	Ehipćana	651
	UKUPNO	43.236.829

Prema službenoj statistici iz 2004. godine u Nigeriji ima 49% kršćana i to 12% katolika, 26% protestanata, 9% afričkih kršćana i 2% kopta, dok je muslimana 45%, a ostalo su pripadnici poganskih religija. U Nigeriji ima oko 250 naroda a najbrojniji su Hausa-Fulani na sjeveru i Yaruba na jugu zemlje. U zemlji ima živih 514 jezika i 11 izumrlih. Službeni nigerijski jezik je Edo, adamawski fulfulde, Hausa jezik, idoma, igbo, Yaruba i drugi.

Nacionalna džamija u Abuđu u Nigeriji

Džamija u gradu Kanu na sjeveru Nigerije